

del pont), és a dir fer-ne rostos o verticals els marges, que l'alluvió ha anat omplint i quasi esplanant, amb perill d'embussar el vall i causar desbordaments.

Avui el mot no pertany a l'occità general, car el *TdF* només el registra com a gascó *rost* «raide, rigide». Ara bé, encara que a Gascunya es manté generalment el diftong *au*, ja fa temps que s'hi ha assenyalat un tractament minoritari en *o* com en cat. i arag. (*EntreDL* II, 14, § 3), que sembla haver-se estès en alguns mots des de la llenca fronterera dels Alts Pirineus (que devia oscil·lar cert temps entre el tipus català de llenguatge i l'occità) i probablement propi de certes condicions proclíptiques o de consonantisme molt complex, com *gò* GAUDIUM: el cas de *rost*, davant *st* seria d'aquests a causa del grup complex *-aust*: en efecte també en el cas del verb *rostr*, oc. ant. *raustr*, es troba modernament oc. *roustí*. Una mica com *aunta* es reduïa a *anta* o *onta* fins en ll. d'oc.; i en el parlar de Marsella diuen *rastí* per *ROSTIR* Realment Palay registra l'adj. *ròste*, -o, com a propi del Gers (traduint-lo vagament com «raide, dur»); però és estrany, almenys avui, a l'aranès i al bearnès (res en Lespy ni Palay; que la locució a *touto ròsto* «à tout usage, a tout rompre» vagi amb el mot del Gers, en dubto, i més aviat el posaria amb *rosta* de *ROSTIR*, que per cert també té o avui en gascó). En canvi l'adjectiu gc. mod. *roste* sí que es comprova: *kamin ròste* «chemin en pente» en un punt entre Armanhac, Astarac i Bigorra (Faget-Abbatial), testimoni únic en aquest mapa III 778 de l'ALGC

En toponímia, és versemblant que vingui d'aquí el nom de *Le Raust* «domaine ruiné» (anomenat *Affar del Raust* l'a. 1574) en el dept. del Cantal, a St. Mamet (15 km. al SO. d'Orlhac, doncs encara llgd, no alvernès); i un poble *Le Raux*, que, essent agregat de Jussac uns 5 km. al N. d'Orlhac, ja no és lluny del límit alvernès, i per tant no sorprèn que s'hi hagi perdut la *-t* (Amé, *Dict Top Cantal*)⁶

En fi hi hagué un fr. ant. *roiste* «escarpé», que coneixem ja per la *Queste del St. Graal*, allà on Reixac posa *rost* i per força obres narratives del S. XIII; és un mot del qual tractà W. Foerster en un excurs a la seva edició del *Chevalier aux deus espees* (v. 11692) (i breument en el *ZRPh* III, 261), si bé no figura en les obres de Chretien de Troyes (de l'obra del qual és tan afí aquell *roman*); també per les dues *Vie de St. Eustache*, l'una p. p. H. Petersen (en *Rom.* XLVIII, 365ss, v. 165) i en l'altra vida p. p. el mateix, a base d'un ms. anglonormand de fi del S. XIII (*Rom.* LI, 365ss, vv. 87, 94; LII, 74). No es pot pas dir que fos un mot poc comú: God. (VII, 227-8) hi afegix una vintena de cites, des de Benoît, fi S. XII, la meitat són del XIII, i encara tres o quatre del XIV, entre elles bastantes de l'extrem N. i NE. Després s'antiquà però encara va usar-lo Froissart en el S. XV; del masculí hi ha set casos tots en *-e* final; en set dels exs. (m. o f.) hi ha la forma *roiste* amb diftong; en els altres dotze, *roste*

Roiste és una forma que ens interessa sobretot perquè si la *-t* li és verament pròpia, ens duria a partir

d'una base etimològica RAUSTI; o RAUSTIO, tot és u. Que aqueixa *-i* semivocàlica darrere l'accent vagi passar a la síl·laba anterior, és normal, i és el que cal esperar, cf. NAUSEA > *noise*, BAUSIA > *boise* 'engany' (Chrestien, *Erec*, 3305), *chois* (= fr. mod *choix*, angl. *choice*) KAUSJ-. Si la *ò* oberta del cat. *rost* vingués d'una *o* originària, en ajuntar-li aquesta *í* el fr. n'hauria fet *ui* (*cur, hui, cuisse* etc.); però essent un antic *au*, és de llei el resultat *oi*, ni més ni menys que en *gloire, rasoir* etc., tal com ens ho han mostrat *noise, choix, boise*. D'altra banda trobant-se amb la *o* de *au*, o amb oc. *au*, també és normal que en cat. i oc. aquesta *i* sobrevinguda, desaparegui, sense deixar rastre de la seva existència: cf. *nosa* NAUSEA; car el grup ultra-complex *auis* s'havia de simplificar ràpidament en *aus*, ja abans que el català fes passar CAUSA a *cosa* i anàlegs. També s'explicaria que en una part del territori d'oïl la *-i* es perdés sense combinar-se amb la vocal precedent.

No s'hi pot objectar que *STI* hagi de donar *-iss-* (com en *angoixa* ANGSTIA), car aquesta palatalització radical no s'arriba a produir més que en mots llatins, pertanyents al llenguatge general i popular des de data antiquíssima; que altrament la *s* precedent prevenia la palatalització de la *-t-* i així en sortien resultats com *bístia* BESTIA, *crestià, celistia, quístia* etc., que eren només semi-hereditaris; en els germanismes justament és el que es produeix sempre, com ens ho ensenyen *rostr, bastir, brostar*, de RAUSTJAN, BASTJAN, BRUSTJAN; per tant si el nostre mot era un germanisme, o si, encara que fos pre-romà, no havia arribat a romanitzar-se del tot fins a data tardana, la resolució *-STI-* > *st* era l'única possible.

Semblaria, doncs, que això ens mena a ulls clucs a una base comuna RAUSTI-, amb aires de ser molt orientadora en la recerca etimològica. Val a dir, però, que hi ha una alternativa, sobretot essent un poc més freqüent el variant fr. sense diftong: i és que, havent estat primitivament RAUSTU, -A, com ens deixaven creure el cat. i la ll. d'oc, i havent donat *rost*, fem. *roste*, també en francès, aquest es vagi mudar en *roiste* per influència del quasi-sindònim *roide* RIGIDUS del qual, en aquesta forma o en la variant *rost*, veiem dotzenes d'aparicions en les obres de Chretien (Foerster-Breuer, *Wb zu Kr von Troyes Werken*, 1933, p. 226) Restem, doncs, bastant incerts entre la base RAUSTI-, que és la més indicada a priori, i una base més simple RAUSTU, -A. Al capdavall també pogueren coexistir una i altra, essent formacions tan semblants. El detall que en francès antic el masculí termini sempre en *-ste* (no *-st*), es comprèn millor amb *-STI(o)* que amb *-T(o)*.

L'etim. de Diez (*Wb*, 666) RAUCIDUS 'rogallós' era òbviamet inostenible pel sentit i la fonètica. Igual la de Schuchardt, vacil·lant (*Roman. Et.* I, 47): un *ROCCIDUS der. de l'etim. de ROCA Bruch (*ZRPh* XL, 1920, 321), troba clar que *rost* pot venir del verb germ *rostr*, a tall d'«adj. verbal»: perquè es deixa agafar en l'ham de les males definicions i arbitrària identificació de Rayn; encara que M-Lübke, mestre seu, solia mostrar-se-li indulgent, li rebutja de pla la idea com a «semànticament impracticable» (*REW*, 7098);